

- 2:2 – Swearing [not] to re-pay a debt, and to uphold/violate a mitzvah
- 2:3 – Swearing and stalling

נשבע לפרוע או שלא לפרוע, ושבועה לקיים ולבטל את המצוה

א. תלמוד בבלי מסכת שבועות דף כז עמוד א

ת"ר: יכול נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל יהא חייב? ת"ל: להרע או להיטיב, מה הטבה רשות, אף הרעה רשות [כלו' אין זו שבועה לחייב עליה אלא אם כן המעשה והאי-מעשה היו רשות לו קודם שבועתו]. אוציא נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל שהוא פטור; יכול נשבע לקיים את המצוה ולא קיים שיהא חייב? ת"ל: להרע או להיטיב, מה הרעה רשות, אף הטבה רשות. אוציא נשבע לקיים את המצוה ולא קיים שהוא פטור

ב. קצות החושן סימן עג:ה

אמנם נראה דברי חזוה התנופה נכונים, דודאי חייל שבועה בקיום המצוה ודוקא לבטל המצוה אינו חל אבל חל בקיומו... וכ"כ בעל המאור בסוף פרק שבועות שתיים (שבועות יב, ב בדפי הרי"ף) וז"ל, והנשבע לקיים מצות עשה השבועה והנדר חלין עליו למלקות אבל לא לקרבן לפי שאינה בלאו והן ע"ש. ואף על גב דהרמב"ן שם (יג, ב בדפי הרי"ף) חולק וסבירא ליה דאינו חל לא לקרבן ולא למלקות, הנה מדברי הר"ן משמע דסבירא ליה כדעת בעל המאור, ע"ש בנדרים פ"ק דף ח' (ע"א ד"ה והלא) גבי נשבעין לקיים המצוה ע"ש שכתב נהי דמיעטה מקרבן מלהרע או להיטיב (ויקרא ה, ד. שבועות כז, א), ממלקות לא מיעטה... דאי ליכא שום איסור שבועה לקיים המצוה איך אמר דוד (תהלים קיט, קו) נשבעתי ואקיימה ומזה אמרו בש"ס (נדרים שם) דנשבעים לקיים המצוה כדי לזרוזי נפשיה...

ג. שולחן ערוך יורה דעה הלכות שבועות סימן רלו:ה

אמר: שבועה שלא אוכל מצה, אסור לאכול מצה בליל פסח. שבועה שלא אוכל מצה בליל פסח, לוקה ואוכל מצה בליל פסח.

הארכת זמן פרעון, למי שנשבע לשלם בזמן פלוני

ד. ש"ך יורה דעה סימן רכח ס"ק קא

להאריכו ושיעמוד כו' - ובא"ח כתב נדר שהותר מקצתו הותר כולו, והוא הדין בשבועה, לפיכך אם ראובן חייב לשמעון מנה בשבועה תוך זמן ידוע, ובאותו זמן ידוע בא ראובן לשמעון ובקש לו שיאריך הפרעון עד זמן אחר, לא יהיה ראובן חייב עוד באותה שבועה, וכן הורו חכמי הדור. עכ"ל. וכן נראה מפשט תשובת הרא"ש שכתבתי לעיל בסמוך על מי שנשבע לאשתו שלא יצא ממנה בלי רשותה... דברי הא"ח צ"ע דמה ענין זה לנדר שהותר מקצתו שהותר כולו, דהא קי"ל בסימן רכ"ט ס"ב דבחרם [שהותרה] ובהפרת בעל לא אמרינן הותר כולו כיון דמיגז גיז מהשתא ואינו עוקר מעיקרו, וה"נ חבירו ודאי אינו עוקר מעיקרו אלא דבדידיה תליא מילתא, ותנאה הוא ויכול לעשות תנאי כמו שירצה! וכן משמע מרבינו ירוחם והמחבר לקמן סימן רכ"ט סוף סעיף א'! ובע"כ צ"ל דהא"ח מיירי כשא"ל הריני כאילו התקבלתי ולכך אינו חייב עוד באותה שבועה דבכהאי גוונא הותר כולו א"כ דינו של הרשב"א אינו חולק עליו: